

Fra: Enge Espen [fmroeen@fylkesmannen.no]
Sendt: 13. januar 2014 11:36
Til: Naas Kristine
Emne: sagå, lund, rogaland

Deres ref.:

Vår dato: 13.01.2014
Vår ref.: 2013/11755
Arkivnr.: 562

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Uttalelse til søknad om konsesjon for Sagåna kraftverk, Lund Kommune

Kort prosjektbeskrivelse: Kraftverket skal nytte fallet mellom k. 377 og k. 62 i Sagåna i Lund kommune. Øvre Hovsvatn planlegges regulert 3 m, men hvor bare 1 m forutsettes benyttet om sommeren. Reguleringsdammen blir en 50 m lang fyllingsdam med høyde 4.5 m. Selve inntaket blir en betongdam, beliggende ca. 400 m nedstrøms vannet. Vannveien skal bestå av en kombinasjon av profilboret tunnel og nedgravd rørgate. Det er eksisterende skogsveier i området, både til kraftstasjonsområdet og opp til inntaket. Det må imidlertid lages 400 m ny vei inn til selve reguleringsdammen. Det etableres et massetak i tilknytning til fyllingsdammen. Eventuell overskuddsmasse legges i tipp som tilpasses terrenget. Middelvannføringen er 0.47 m³/s, så med en slukeevne på 0.84 m³/s (180%), så nyttes det meste av avløpet fra feltet. Det skal slippes en minstevannføring tilsvarende antatt alminnelig lavvannføring (0.026 m³/s). Tilkoblingen til eksisterende nett er planlagt ved jordkabel. Årsproduksjonen er oppgitt til 8.66 GWh.

Naturkvaliteter og verneverdier: Undersøkelsen av moser og lav er overfladisk. For moser er det påvist 16 arter, hvorav ingen rødlistede. Det kan ikke utelukkes at det reelle artsantallet kan være flere ganger så høyt. Tilsvarende betraktninger kan også gjøres for lav. Det hekker trolig 2 par fossekall i Sagåna. Bekken er gitt "høy verdi" som fossekallokalitet. Det er registrert et område med "Rik edellauvskog" (Sageli), og som kan bli noe berørt av gravearbeider. Under flom danner Sagåna et fossefall som er lett synlig fra E39, så landskapsverdiene er betydelige. Nedre deler av Sagåna inngår i "Vakre landskap i Rogaland ("Drangsdalen").

Virksomheter: Store deler av året vil det kun være minstevannføring igjen i Sagåna, tilsvarende omlag 5-6% av middelvannføringen. Med den relativt høye slukeevnen, i tillegg til flomdemping i magasinet i Ø. Hovsvatn, vil overløp inntreffe sjelden. Redusert vannføring vil ha negative effekter på livet både i, og langs elvestrengen. På utbyggingsstrekningen vil 1-2 fossekallokaliteter gå tapt dersom dette ikke kompenseres med minstevannføring. Fuktkrevende flora langs bekken blir skadelidende.

Reguleringsdammen blir i seg selv et dominerende landskapselement. I tillegg kommer de landskapsmessige effektene av selve reguleringen. Tørrelagt areal er beregnet til 0.035 km², som i forhold til et innsjøareal på 0.077 km² er en meget stor reguleringssone (45%). En del av disse arealene er dessuten myrområder, så det må også forventes omfattende erosjon og sår i myrflatene rundt vannet. I tillegg kommer tørrelagt areal ved nedtapping, som ytterligere øker reguleringssonen. En regulering på 3 m vil dessuten ha uheldige effekter på akvatisk flora og fauna. Det tapes 2.04 km² INON (1-3 km sone). Også dette er knyttet til magasinetableringen i Ø. Hovsvatn. Den totale miljøbelastningen (naturmangfoldloven § 10) blir derfor betydelig.

Vurdering: De fleste uheldige miljøeffekter kan direkte eller indirekte knyttes til magasinetableringen i Ø. Hovsvatn. Dette omfatter:

- Tap av INON
- Ny vei bort til selve reguleringsdammen
- Massetak/tipp
- Landskapseffekter av selve reguleringsdammen
- Betydelig reguleringssone, med påfølgende uheldige effekter på landskap og akvatisk flora og fauna

Indirekte har magasinet også effekter på landskapseffektene nedstrøms inntaket, da hyppigheten av overløp på reguleringsdammen reduseres, dvs. sjeldnere "foss" i Sagåna.

Gevinsten av magasinet er begrenset. Det er oppgitt en produksjon på 8.66 GWh med magasin og 7.49 GWh uten. Forskjellen i kraftproduksjon er kun 1.17 GWh. Fylkesmannen kan vanskelig se at strøm til 50-60 husstander kan forsvare et såpass stort inngrep. Fylkesmannen mener derfor at § 25 i vannressursloven ikke er oppfylt for selve reguleringsmagasinet. Fylkesmannen har også registrert at det er en ekspropriasjonssak knyttet til selve magasinetableringen.

På elvestrekningen nedstrøms inntaket blir vannføringen sterkt redusert, noe som vil påvirke vegetasjonen i, og i nærheten av bekkeløpet. Her kan minstevannføring til en viss grad avhjelpe de uheldige effektene. Noe usikkerhet knyttet til mose- og lavfloraen understreker også viktigheten av minstevannføring (naturmangfoldloven §§ 8 og 9).

Bekkens verdi for fossefall reduseres. Her er det også antatt av minstevannføring, kombinert med andre tiltak som for eksempel etablering av rugeplasser og kulper i bekken til en viss grad kan avhjelpe de uheldige effektene.

Konklusjon: Fylkesmannen mener at det kan gis konsesjon til utbyggingen, forutsatt at reguleringen i Ø. Hovsvatn tas ut. Fylkesmannen forutsetter at det tas særlige hensyn ved evt. gravearbeidene i Sageli, og at NVE følger dette spesielt opp under godkjennelsesprosessen for detaljplanene.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
Ass. fylkesmiljøvernssjef

Espen Enge
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Espen Enge
Saksbehandler telefon: 51 56 89 04
E-post: fmroeen@fylkesmannen.no

Hilsen
Espen Enge
Miljøvern avdelingen
Fylkesmannen i Rogaland